

N. Z e l a n d i j o s

L I E T U V I S

N.Z. L.B. Informacinis Biuletėnis Nr.13.

Red.-Vl. Butkienė, Moores Rd, Invercargill P.O. 1952 m. birželio mėn.

Pabaltiečių Atstovai pas N.Zelandijos Min.Pirm. Pona Holand'a.

Kruvinųjų deportacijų iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos sukakties proga, estų, latvių ir lietuvių delegatai lankėsi pas N.Zelandijos min. pirm. p. Holand. Atstovus priėmęs min. p. Webb pareiškė, kad jis yra puikiai informuotas Pabaltijo padėtimi. Minėtoji delegacija apibūdino okupacijos sąlygas. Lietuvius atstovavo p.P.Ramutėnas, N.Z. Lietuvių Bendruomenės Wellington'o Apylinkės Pirmininkas. Latviai ta proga iteikė knygą-1941 metų deportacijų sąrašus.

Birželio mėn. 14 d. Wellington'e pastorius Blacss Liut. ev. bažnyčioje suruošė tos dienos minėjimą, į kurį per spaudą, radijo ir asmeninius kvietimus buvo kviečiami dalyvauti visi pabaltiečiai. Po tos dienos pritaikytų pamaldų buvo kviečiami sugiedoti estų, latvių ir lietuvių himnai. Kadangi iš lietuvių pusės nedalyvavo p. Ramutenienė ir p. Pakalniskis su žmona, tai lietuvių giedomas himnas buvo vos giedimas didėleje bažnyčioje. Gaila, kad lietuviai taip menkai nedalyvavo tokiame minėjime.

Į latvių ruošiamas Joninės, raso p.M.Pakalniskis, yra pakviesti ir estų bei lietuvių atstovai.

Kokių pasisekimų praėjo birželio 14-tosios minėjimai kitose lietuvių kolonijose, žinių dar negavome ir apie tai tikime mielus N.Z. Lietuvos skaitytojus painformuoti sekanciam numeryje. Mielus korespondentus ir Apylinkių valdybas prasome atkreipti į tai dėmesį.

-2-

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS WELLINGTON'E.

(Aprašymo vietoje dedame suvažiavimo protokolą)

NZ Lietuvių Bendruomenės atstovų ir Krašto Tarybos, trijų metų sukakties nuo Lietuvių Bendruomenės išikūrimo proga, 1952 m. birželio mėn. 1 d. Wellington'e įvykusio suvažiavimo

P R O T O K O L A S

Dalyviai: Dr. A. Butkus, NZ LB Valdybos Pirmininkas; p.p. Cibulskis ir Liutikas, Auckland'o apylinkės atstovai; p.p. Balciūbas, Pakalniskis, Ramutenas ir Serėnas, Wellington'o Apylinkės Atstovai; p. A. Kontvainis, Christchurch Apylinkės atstovas ir p.p. Kuzma ir Skridulaitis, Dunedin'o apylinkės atstovai; p. Ramutėnuo nuosirdaus p. Ramutėno svečių pasveikinimo, p. Butkus pasiūle p. Balciūną suvažiavimui pirmininkauti ir p. Pakalniskį - sekretorium. Pasiūlymas dalyvių vienbalsiai priimtas.

Prezidiumo pirm. p. Balciūnas paskelbė sekancia dienotvarkę, kuri visų buvo priimta:

1. Posėdžio atidarymas,
2. Prezidiumo rinkimas,
3. Rezoliucijų Komisijų sudarymas,
4. Valdybos Pirmininko pranešimas,
5. Valdybos Kasininko pranešimas,
6. Atstovų pranešimai iš Apylinkių ir Seniūnijų,
7. NZ. L.B. Santvarkos Statuto projekto aptarimas ir jo priėmimas,
8. Apylinkių ir Seniūnijų ribų nustatymas,
9. Solidarumo mokesčio dydžio nustatymas,
10. Krašto Valdybos, Revizijos Komisijos ir Garbės Teismo rinkimai,
11. Krašto Valdybos būstines nustatymas,
12. Atstovo į Pasaulio Lietuvių Seimą rinkimas,
13. Visuotino NZ Lietuvių Bendruomenės narių suvažiavimo klausimas,
14. Tautos Fondo klausimas ir kiti šalpos reikalai,
15. Lietuviybės išlaikymas mūsų bendruomenės jaunimo tarpe,
16. Einamieji reikalai:

a) bibliotekos steigimas,

b) NZ LIETUVIS,

-3-

c) NZ L.B. Metraštis,

d) NZ L.B. albumas ir kiti bendruomeniniai reikalai.

3. Nesudaryta komisija rezoliucijoms, bet nutarta susirinkimo eigoje reikiamas rezoliucijas išnešti.

4. Valdybos pirmininko Dr. A. Butkaus pranešimas:

1949 m., sudarius DP transportui į N. Zelandiją, vykstantieji lietuviai pradėjo organizuotis, kas ir sudarė užuomazgą šiandieninei NZ Lietuvių Bendruomenei. Toliau p. Butkus pastebėjo, kad kai kuriose vietose nėra reikiamo veiklumo, o dar labiau per mažai aukojama šalpos reikalams. Įpatingai kalbėtojas ragino atkreipti daugiau dėmesio į mūsų lietuviškąjį jaunimą ir skiepyti jiems kuo daugiau lietuviškumo. Nors Valdyba ir Tryba laikėsi ir rūpinosi tik bendruomeniniais reikalais nesimaišydama į bet kurias politines sroves. Taip pat ir lietuviškoje NZ bendruomenėje nepastebėta jokio separatistinio veikimo, pasidžiauge preli-gentas. Visas darbas buvo imanomas tik susirasynėjimo keliu, kas ir jį labai suletina ir apsunkina. Palaikomi nuolatiniai ryšiai ir santykiai su Diplomatijos Sefu ir VLIKU.

Baigdamas p. Butkus kviečia visus kiek galint daugiau remti Lietuvos išlaisvinimo darbą aukomis ir aktyvia veikla. Linki, kad Lietuvos išlaisvinimo darbu susidarytu vienalytis veiksnys, apimantis visus iki šiol veikiančius ir tuo pačiu pranyktų bereikalingas energijos liejimas tarpartinuose manevruose. Baigdamas pranešė, kad šiandien buvusioji NZ L.B. Valdyba baigia savo darbą, dekodamas Apylinkių valdyboms ir buvusiems valdybos nariams už nuosirdų bendradarbiavimą.

5. Valdybos Kasininko pranešimas (p. Vl. Skridulaitis):

Nuo 1952 m. pradžios peremiau kasą iš p. Pakalniskio ir einu laikinai kasininko pareigas. Kasos stovis iki 1952. V. 31.
Pajamos: nuo 1.8.49. istojamojo ir solid. mok.: 101/ 19/ 6

Tautos Fondui 53/ 12/ 9

Aukos Bendr. reikalams 5/ 12/ 6

Viso pajamų: 160/ 14/ 9.

-4-

Išlaidos:

ivairiems bendruomenės reikalams	£ 82/13/6
Tautos Fondui	£ 36/- /-

viso išlaidų: £ 118/13/6.

Kasoje yra: £ 42/1/3. Iš ju

Priklauso bendruomenės reikalams: £ 24/ 8/6

Tautos Fondui. £ 17/12/9.

Toliau kasininkas pastebi, kad kasa maža ir kukli, tačiau jei visi bendruomenės nariai būtų sumokėję nario mokestį, tai kasoje būtų £ 80/10/- daugiau. Procentualiai solidarumo mokestį mokančių yra 52%, o nemokančių-48%.

6. Atstovų pranešimai iš Apylinkių ir Seniūnijų:

a) Aucklando Apylinkės atstovo p. Liutiko pranešimas:

Ponas Cibulskis pradėjo organizuoti šią apylinkę. Jau prieš 4 mėn. suorganizuota Sekmadienio Mokykla. Ji veikia kas antrą sekmadienį naudojantis patalpomis tų tėvų, kurių vaikai mokosi. Vaikai noriai renkasi. Programoje yra Lietuvos geografija ir istorija, Tėvynės pažinimas, lietuvių kalba ir tikyba. Destytojais yra p.p. Liutikas, Procuta, Liutikiene, p. Cibulskis. Vasaros metu vaikams buvo suruoštos iškylos į gamtą, muziejų ir kt. Buvo renkamas solidarumo mokestis ir aukos Tautos Fondui £9/-/-. Taip pat įsteigta biblioteka su katalogu ir liet. laikraščiais. Tvarko p. Liutikaite. Užvesta liet. kronika ir albumas ir pavesta tvarkyti p. Pečiulaciui. Lietuviai yra įsijungę ir į Baltų klubą Aucklande. Lietuvių atstovų yra p. Gaigalas, kuris laikosi Valdybos nurodymų.

Minėtame klube buvo suruoštas Vasario 16 minėjimas, o greitai laiką bus ruošiamas birželio 14 dienos išvežtųjų minėjimas. Be vaikų choro, norima suorganizuoti ir suaugusiųjų. Lietuviai aktyviai dalyvauja susirinkimuose. Paskutiniame visuotiniame susirinkime (11.52.) išrinkta valdyba, kuri pareigomis pasiskirstė sekanciai: p. Liutikas-pirm. p. Ziginskas-sekr. p. Cibulskis-įzd.

b) Wellingtono seniūnijos atstovo p. Ramutėno pranešimas:

Pradedant kurtis čia lietuviams, tebuvo tik viena p.p. Balčiūnų šeima, o kiti visi viengungiai išsisklaidė po apylinkę. Veikla sunku išvys-

tyti, nes viengungiai judrus elementas ir turi skirtingus tikslus.

Paskutiniu laiku susikure keletas seimu ir pradedama dometis bendruomeniniu gyvenimu. Paskutiniame susirinkime priimta pasiskelbti seniūnija ir seniūnu isrinktas p. Ramutenas, padejėju p. Šerenas.

c) Christchurch seniūnijos atstovo p. Kontvainio pranesimas:

Bet kokia didesne veikla neimanoma išvystyti, nes yra tik trys seimos.

d) Dunedin apylinkės atstovo pranesimas (p. Vl. Skridulaitis):

Sugyvenimas tarp lietuviu puikus. Neuzleidžiame tautiniu svenciu minejimais. Isigyta dvi tautines veliavos.

Po pranesimu p. Butkus perskaite ka tik gauta is p. Krupaviciaus VLIKO pirm. sveikinimo telegrama suvaziavimo proga. Taciau, nors smagu gauti is Vokietijos telegrama, bet sunkiai uzdirbami pinigai ir aukos neturetu buti lengvai svaistomi, pareiske suvaziavimo atstovai.

Kasos apyskaita priimta vienbalsiai.

7. NZ L.B. Santvarkės Statuto projekto aptarimas ir jo priemimas:

Sattuta paruose p.p. Kuzma, Skridulaitis ir Gerdvilyte.

Pasiulyta prie paragr. 1 inesti: ir socialiniai ekonominiai reikalai.

Pasiulymas priimtas vienbalsiai.

prie par. 6... ne 15, bet 10 sudaro apylinke. Priimta vienbalsiai.

prie par. 7a... atstovus renka nuo kiekvieno pilno 20 zmoniu.

prie par. 10... laukti tik puse val.

prie par. 8.... per viena menesi.

par 19 - isbraukti visa.

Par. 20.... vietoje "igaliotinis-pakeiciama-"atstovas".

prie par. 20c.... Krašto Valdyboje, Revizijos Komisijon gali buti renkami tik NZ L.B. pilnateisiai nariai.

prie par. 23... Taryba renkasi ne reciau kas du metai.

prie par. 24... prezidiumas renkamas: pirmininkas ir sekretorius.

prie par. 30... Krašto Valdyba renkama 2 metams.

prie par. 26... Tarybos susirinkimus kviecia Krašto Valdyba rastu.

Po ilgų diskusiju nutarta rinkti Garbes Teisma.

NZ L.B. Statutas su siais pakeitimais priimtas.

NZ L.B. Statuto istrauka nutarta pasiūsti NZ Valdžiai susipažinti ir įregistruoti Lietuvių Bendruomenė.

8. Apylinkių ir Seniūnijų ribų nustatymas.

Prie Auckland apylinkės priskiriama Rotorua, Murapara ir Tauranga, Prie Wellingtono Seniūnijos priskiriama: Palmesrton North ir Wanganui. Prie Dunedin Apylinkės priskiriama Omaru ir Invercaggill.

Taryba pageidauja ir prašo, kad Wellington lietuviai persiorganizuotų iš seniūnijas, apylinke.

Solidarumo mokesčio dydžio nustatymas:

Balsų dauguma nutarta imti 1 sil i mėnesi nuo kiekvieno pilnateisio nario. Asmenys virš 60 metų ir nedarbingieji gali jo nemokėti.

10. Krašto Valdybos, Revisijos Komisijos ir Garbės Teismo rinkimai:

Trys pasiūlymai: a) Valdyba rinkti iš vienos apylinkės,

b) tik tinkamus narius iš visos Nz.

c) palikti seną valdybą kaip perrinktą.

Balsų dauguma nutarta valdybą rinkti iš Dunedin apylinkės narių slaptu balsavimu.

Valdybą išrinkta: Vl. Butkienė, Butkus, Jurkenas, Kuzma ir Skridulaitis.

Revizijos Komisijon: Cibulskis, Liutikas ir Pečiulaitis.

Garbės Teisman: Balciunas, Pakalniskis ir Ramutenas.

12. Atstovo i Pasaulio Lietuvių Seimą rinkimas:

Vienbalsiai nurata Krašto Valdybos pirmininką ipareigoti dviems metams.

13. Visuotino Lietuvių Bendruomenės suvažiavimo klausimas:

Vienbalsiai nutarta: Valdyba turi stengtis susaukti visuotiną NZ lietuvių suvažiavimą 1953 metų Kaledom.

14. Tautos Fondo klausimas ir kiti šalpos reikalai:

Vienbalsiai pareikšta, kad per mažai auktojama Tautos Fondui.

Nutarta: ipreigoti valdybą paprašyti Tautos Fondo Valdybos išbraukti paragrafą 2 iš "Lietuvio Pašui" platinti taisyklių, nes pastebeta, kad tik dėl šio paragrafo kai kurie NZ L.B. nariai susilaikė nuo aukų.

Visas aukas, nežiurint kam ir kokioj formoj aukota, skelbti N.Z. LIETUVYJŲ Taryba apsvarsčiusi aukų telkimą Lietuvos vadavimo reikalams ir kitiems šalpos uždaviniams, nutare kreiptis i Tautiečius su prašymu daugiau aukoti.

Naujai išrinktos Krašto Valdybos posėdžio protokolo ištrauka:
 Naujai išrinktoji N.Z.Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba pareigomis
 pasiskirstė sekantčiai:

Dr.A.Butkus-pirmininkas,
 Br.Kuzma-vicepirmininkas,
 Vl.Butkiene-N.Z.Lietuvių redaktorius;

St.Jurkenas- sekretorius ir

Vl.Skridulaitis-kasininkas ir igaliotinis Tautos Fondu.

Valdybos Kasininkas ta pačia proga praneša, kad jis mielai laukia solidarumo mokesčio ir aukų Tautos Fondui sekantiu adresu: 119B Stafford St.Dunedin

- Izdininkas žums praneša, kad nario mokesčių sumokejo šie L.B.nariai:
 Atkočaitis £1/- iki 52.11.1., p.Miliauskaitė £1/-, p.Orentaitė £1/- iki 52.11.1.
 l.(p.Miliauskaitė iki 51.4.1.) p.Rimkevičiūnė £1/- iki 52.11.1.(visų po £1
 . . imkėta Liet.Kalbos Vadovų) p.Gardvilis £-/12/- iki 51.11.1.p.Kontvainis
 £2/- iki 53.1.1. ir p.Skridulaitis £1/- iki 53.1.1.

Tautos Fondui paaukojo: p.p.Makauskas £1., Cibulskis £1/2/-, Gaigalas £-10/-
 Procuta G.£-/1/-Mitkevičius £-/12/-, Žiginskas £-/17/-, Liutikas £1.,
 Medžiausis £-/9/-, Procuta V.£-/5/-

Iki šiol pasų ir markučių išplatinta: Aucklande-£8/-/-, Wellingtone-£3/2/-
 ir Dunedine-£13/8/6/.

Kronika.

P.p.Svilainis ir Raudonikis atidarė mašinu taisymo garažą Dunedine.Girdėjo-
 me, kad jiems gerai sekasi ir darbo turi pakankamai.

P.Šiupys ruošiasi atidaryti nuosavuose namuose batų dirbtuvę, Dunedine.

P.Sakalauskas atidare laikrodžių taisymo dirbtuvę Invercargillyje.

Dr.Butkus įsteige laboratoriją dirvožemio analizui.Susidomejimas iš ūki-
 ninkų ir firmų labai didelis ir yra pasiūlyta daugelis sutarčių.Laborato-
 rija yra Invercargillyje.

- G.Butkus nusiunte vaiku valandelei programa, kuri bus transliuojama
 per 4YZ Invercargill šio menesio viduryje.Bus transliuojama šiek tiek
 Lietuvos istorijos ir pasaka "Egle Zalčių Karalienė".Kviečiame vaikus pa-
 sekti radija ir tos vaiku valandeles pasiklausyti.